

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Gemeenteraad

Schriftelijke Vraag¹

(artikel 32 RvO)

Ingediend door	VVD
Datum	13-10-2022
Aanleiding	Spreekrecht 23-06-2022
Onderwerp	Situatie Prinses Irenelaan

Op 23 juni heeft een inwoner gebruik gemaakt van het spreekrecht bij de vergadering van de raad om het te hebben over de situatie in de Prinses Irenelaan. Het was een noodkreet richting college en gemeenteraad om hulp. De inspreker werd grotendeels ontvangen met stilzwijgen en kritiek.

Sinds die avond heeft inspreker of andere bewoners van de straat niets vernomen van college of raadsleden. Dit is alweer ruim 3,5 maand geleden. Ik (Floris Valkenburg) ben naar de straat gegaan en heb met de bewoners gesproken over de situatie. Hieruit ontstaat het volgende beeld:

In de Prinses Irenelaan staan sociale huurwoningen. Deze voorzien zeker in een behoefte. De straat is altijd gezellig geweest, iedereen kent elkaar. Er zijn echter een aantal probleemgezinnen in de straat geplaatst door Woonstede die voor gevaar en overlast zorgen voor de omwonenden. Ter verheldering: het gaat hier om autochtone Nederlandse en statushouders probleemgezinnen. Er zijn ook statushouders gezinnen die goed geïntegreerd zijn, werk hebben en meedoen in de samenleving, dit geven omwonenden ook zelf aan.

De probleemgezinnen betreffen: enkele gewelddadige personen, mensen met toenemende psychische problematiek en er komen nu ook nog statushouders met problematiek bij. Deze laatste zijn de spreekwoordelijke druppel die de emmer laten overlopen voor omwonenden.

Het probleem is dat al deze groepen niet de hulp krijgen die ze nodig hebben waardoor ze voor onveiligheid en overlast zorgen in de straat. Ik constateer acuut gevaar in de straat voor bewoners door verschillende zeer onveilige situaties voor zowel volwassenen als kinderen in het bijzonder. Met een gebrek aan optreden vanuit overheidsinstanties (gemeente, politie en Veilig thuis (jeugdzorg)).

De ernst van de feiten en de veelheid aan incidenten maken dat er overduidelijk een structureel probleem is wat al langer aan de gang is. Het gebrek aan reactie vanuit

¹ Raadsleden dienen schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester in bij de griffier. Schriftelijke beantwoording gebeurt zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen tien dagen nadat de vragen zijn ingediend.

Vragen die ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering zijn ingediend worden mondeling beantwoord in de eerstvolgende raadsvergadering, tenzij het college of de burgemeester de griffier gemotiveerd in kennis stelt dat dit onmogelijk is, waarbij tevens aangegeven wordt binnen welke termijn beantwoording zal plaatsvinden.

De vragen worden bij de griffie ingediend en in iBabs geplaatst (tenzij de auteur aangeeft dit niet te wensen).

college terwijl zij hier lang de tijd voor heeft gehad en het gebrek aan adequate reactie door Veilig thuis, politie en gemeente verplicht mij om mijn controlerende en volksvertegenwoordigende taak uit te voeren door het probleem publiekelijk aan te kaarten. Ik vind dat hier het maatschappelijk belang prevaleert, maar zal bij deze schriftelijke vragen proberen individuele gevallen te vermijden om de privacy van de bewoners te waarborgen, hoewel ik daarmee kan aantonen hoe ernstig de situatie is.

- A. In situatie van toenemende psychose wordt er onvoldoende opgetreden terwijl er indicatie is voor crisisopname/zorgmachtiging.

De situatie roept de volgende vragen op:

Vraag 1	Waarom wordt hier geen gebruik van gemaakt?
Antwoord 1	Het beeld dat er sprake zou zijn van indicatie crisisopname/zorgmachtiging is onjuist. Ook indien hier wel sprake van zou zijn, wil en kan de gemeente hier geen mededeling over doen en behoort dit geen onderdeel te zijn van het debat binnen de raad. Op het moment dat er sprake is van een crisissituatie kan een rechter of burgemeester op basis van een psychiatrisch/medisch oordeel besluiten tot een gedwongen opname. De WVGZ vormt hiervoor het wettelijk en juridisch kader. In feite betreft dit een vorm van vrijheidsberoving onder dwang waarvoor zeer strenge regels en voorwaarden gelden.

- B. Bewoners constateren al lange tijd problematisch gedrag van enkele gezinnen en hebben hier verschillende meldingen van gedaan bij gemeente, politie en Woonstede. De situatie duurt voort, mensen zijn heel angstig. Bewoners voelen zich door gemeente niet serieus genomen of worden doorgestuurd naar politie. Politie doet niets en reageert niet. Van het kastje naar de muur dus. Alleen Woonstede reageert tenminste nog.

Dit roept de volgende vragen op bij de VVD:

Vraag 1	Zijn er beoordelingen geweest door crisisdienst/psychiater en waarom worden personen niet adequaat geholpen?
Antwoord 1	Binnen onze mogelijkheden en bevoegdheid is er naar ons oordeel sprake van adequate ondersteuning. De privacy wetgeving verbiedt het ons om nader op in te gaan op casuïstiek die tot personen herleidbaar is. Wij kunnen dus ook niet zeggen of hier bijvoorbeeld een beoordeling voor dwangopname is aangevraagd dan wel is gedaan in het kader van de WVGZ. Wij zijn van mening dat vragen rond de psychische situatie van individuen en of personen niet wenselijk zijn als onderdeel van raadvragen. Als er geen sprake is van dwang, dan zal de behandeling gebeuren op basis van vrijwillige medewerking van betrokkenen.
Vraag 2	Waarom neemt de gemeente meldingen van omwonenden niet serieus?

Antwoord 2	De procedure is dat binnengekomen meldingen bij de gemeente worden opgepakt en besproken met relevante partners. Wij zijn geschrokken van de wijze waarop u de zorgen in de straat aan ons overbrengt. Wij organiseren op zeer korte termijn een gesprek met de bewoners uit de straat en de gemeente. Tegelijkertijd hebben wij onze Boa's gevraagd per omgaande extra rondes te maken in de Prinses Irenelaan en directe omgeving. De gemeente is er alles aan gelegen om inwoners goed te horen. In die zin zullen wij in overleg met politie en zorginstanties bespreken of we onze reacties op meldingen nog beter kunnen doen. Tegelijkertijd merken wij op dat het oppakken van meldingen niet altijd alleen gerealiseerd wordt door mensen op te pakken of uit de straat te plaatsen. Niet alle problematiek van en tussen mensen kan opgelost worden met de ingrijpende arm van de overheid. Tevens betekent een melding maken, wat wij uiterst serieus nemen, niet altijd dat er kan worden gedaan wat de melder wenst. Bovendien zijn er meerdere kanten aan de gevoelens van onrust en onveiligheid. De gemeente dient alle kanten van een dergelijke problematiek te bezien en met alle belangen van betrokkenen rekening te houden.
Vraag 3	Waarom belt de politie melders niet terug met een adequate reactie?
Antwoord 3	Antwoord idem als boven.

- C. In de straat is sprake van seksueel grensoverschrijdend gedrag waar kinderen in de basisschool leeftijd bij betrokken zijn richting meisjes van dezelfde leeftijd en vrouwen. Ik ben enorm geschrokken van de zeer ernstige situatie waarin seksueel misbruik door een kind in de basisschool leeftijd heeft plaatsgevonden jegens een ander kind. Tevens worden auto's bekrast, stenen gegooid en kinderen met stokken geslagen.
- Bij instanties is meerdere malen melding gemaakt van het gedrag. Veilig thuis is een aantal keer langs geweest en heeft niets ondernomen want die wijdt het gedrag aan een cultuurverschil.

Dit roept bij de VVD de volgende vragen op:

Vraag 1	Kan het college uitleggen waarom zij/Veilig thuis vindt dat geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag jegens vrouwen en seksueel misbruik een cultuurverschil is en geen zeer ernstig probleem wat direct handelen vraagt?
Antwoord 1	Veilig thuis is een zelfstandige organisatie waarover het college geen zeggenschap/bevoegdheid heeft. Veilig thuis is een uitvoeringsorgaan met een eigenstandig klachten- en meldingenprotocol. Voor een signaal/ melding als deze is dat de aangewezen weg. Wij kunnen ons overigens niet voorstellen dat Veilig Thuis op deze wijze heeft gereageerd op meldingen betreffende mogelijk grensoverschrijdend gedrag.

	Wij realiseren dat er cultuurverschillen zijn. Wij denken ook dat cultuurverschillen een verrijking kunnen zijn voor onze samenleving. We zijn ons bewust dat dergelijke verschillen voor sommigen even wennen is en dat is prima, maar de veiligheid voor al onze inwoners, ongeacht welke cultuur ook, staat bij ons echter altijd voorop. Strafbare gedragingen worden niet getolereerd en we zullen altijd mensen stimuleren om aangifte te doen bij de politie. Tegelijkertijd zullen wij indien dat noodzakelijk ook tendensen van segregatie en onwennigheid benoemen.
Vraag 2	Veilig thuis lijkt weinig te ondernemen, dit baart ons grote zorgen. Wij vragen ons ernstig af hoe dit überhaupt mogelijk is?
Antwoord 2	Er zijn ons in de genoemde omgeving een aantal situaties bekend waarbij hulp van instanties, zoals Veilig Thuis, aan de orde is. Naar onze informatie is deze ondersteuning passend en adequaat. Wat niet gelijk ook betekent dat (sociale) problematiek in een huishouden of straat gelijk is opgelost.
Vraag 3	Functioneert Veilig thuis/jeugdzorg wel goed? Graag een toelichting.
Antwoord 3	Het is niet aan ons als college om een uitspraak te doen over het functioneren van een landelijke uitvoeringsorganisatie die onder grote druk tracht haar maatschappelijke taak naar vermogen te vervullen. Graag verwijzen wij ook naar antwoord 2.
Vraag 4	Is er een wachtlijst en hoe lang is de wachtlijst voor kinderen om geholpen te worden?
Antwoord 4	Er is op dit moment geen wachtlijst bij de jeugdhulp van het sociaal team. Dat betekent dat signalen meestal binnen 1 week maar zeker binnen 2 weken worden opgepakt. Ernstige, urgente, signalen worden uiteraard direct opgepakt.
Vraag 5	Het omschreven gedrag is aangeleerd en het betreffende kind heeft bescherming en zorg nodig wat het nu klaarblijkelijk niet ontvangt. Wat kan en gaat het college doen om ervoor te zorgen dat de benodigde zorg wordt geboden?
Antwoord 5	Wij kunnen ook hier om privacy overwegingen niet ingaan op individuele casuïstiek. Wij voeren zo goed mogelijk onze taken uit op het gebied van openbare veiligheid en (jeugd)zorg. En hebben oog voor wat er gebeurt in de samenleving. Onze mogelijkheden om tot ver achter de voordeur te kijken en te helpen zijn echter wettelijk beperkt door onder meer het recht op privacy. Binnen de gegeven kaders trachten wij tot goede zorg te komen en de publieke en individuele veiligheid zo goed als mogelijk te waarborgen.
Vraag 6	Is het college het met de VVD eens dat preventie belangrijk is om situaties te voorkomen omdat we anders ook zorg zullen moeten verlenen aan toekomstige slachtoffers?

Antwoord 6	Ja, dat is evident. En in dat kader kunnen wij u ook aankondigen dat in het beleidskader 2023-2026 dat wij u begin volgend jaar ter besluitvorming willen voorleggen preventie, onder meer door intensivering van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld, een belangrijk element is.
Vraag 7	Als het college besluit niet te handelen: hoe ouder dit kind wordt, hoe groter de risico's voor de omgeving dat er nieuwe slachtoffers vallen. Wat gaat het college doen om dit te voorkomen?
Antwoord 7	Het beeld, als het college besluiten niet te handelen, is een onjuiste veronderstelling. Vanuit de handhavende en zorg partijen wordt evenals vanuit de gemeente hard gewerkt om slachtoffers van welke misdrijf of gedrag dan ook in de toekomst te voorkomen. Dat de gemeente en partners hier mogelijk niet altijd volledig succesvol zijn is voor ons een stimulans om het iedere dag weer beter te doen. Daarnaast verwijzen wij graag naar het concept beleidskader sociaal domein 2023-2026 dat wij begin volgend jaar aan u gaan voorleggen.

- D. Er is een volwassene die kinderen op straat mishandelt. Als bewoners de politie bellen krijgen ze te horen dat deze persoon bekend is en wordt er vervolgens niets mee gedaan.

Dit roept bij de VVD de volgende vragen op:

Vraag 1	Waarom doet de politie niets?
Antwoord 1	Zie boven. Bij een mishandeling, van welke aard dan ook, adviseren wij ten zeerste altijd aangifte bij de politie te doen. Alleen op basis van aangifte kan strafrechtelijke vervolging worden ingezet. De politie geeft bij een melding van mishandeling door dat het slachtoffer of diens ouders aangifte kunnen doen. Mishandeling wordt niet geaccepteerd of normaal gevonden.
Vraag 2	Waarom worden bewoners met een kluitje in het riet gestuurd terwijl hun kinderen mishandeld worden?
Antwoord 2	Dat worden ze niet.
Vraag 3	Kan het college uitleggen wat het beleid is in dit soort situaties?
Antwoord 3	Dit is het werk van de politie. In overlast gevende situaties worden zaken vanuit de gemeente integraal besproken met de politie, handhaving, Woonstede en zo nodig ook het sociaal domein. Die bespreking omvat de verkenning van de situatie en afspraken over een aanpak.

Er zijn nog een aantal andere ernstige situaties. Het totaal aan incidenten ontvangt de burgemeester. Vanwege de privacy van de betrokkenen doe ik dat vertrouwelijk.

Algemeen toelichting

Uit al deze situaties volgt dat bewoners angstig zijn, zich onveilig voelen in hun eigen straat en woning, sommigen bang zijn om het huis uit te gaan, te bang om sommige situaties te durven vertellen. Bewoners hebben veel meldingen gedaan bij gemeente, politie en Woonstede. Tevens bij het college en ons als raad. Maar zij voelen zich niet gehoord en er wordt niets met hun klachten gedaan. Ze krijgen onvoldoende of geen terugkoppeling. Daarom doen zij inmiddels ook steeds minder meldingen terwijl de problematiek nog steeds ernstig is en zelfs toeneemt. Ik constateer acuut gevaar in de straat voor bewoners. Door verschillende zeer onveilige situaties voor zowel volwassenen als kinderen in het bijzonder. Met een gebrek aan optreden vanuit overheidsinstanties.

Dit roept bij de VVD de volgende vragen op:

Vraag 1	Heeft de politie voldoende capaciteit om haar taken uit te voeren (Wij hebben hier eerder een motie over ingediend)? Zo ja, waarom voert zij haar taken dan niet adequaat uit en laat de bewoners aan hun lot over?
Antwoord 1	Zoals hierboven aangegeven zal de politie optreden als er melding gedaan wordt. In Scherpenzeel missen we op dit moment effectief 1 wijkagent. Er zullen in de toekomst weer 2 wijkagenten zijn. Meldingen worden gewoon behandeld binnen de politie. Als er klachten zijn over het optreden van de politie, is het (ook) mogelijk om dit kenbaar te maken bij de politie.
Vraag 2	Waarom heeft het college niet gereageerd op de noodkreet en het gesprek aangegaan in 3,5 maand tijd? Is de burgemeester en verantwoordelijk wethouder bereid dit alsnog zo snel mogelijk te doen?
Antwoord 2	De inspraak van de heer van Maanen op 23 juni j.l. waaraan u refereert was geen noodkreet maar een oproep tot betere / goede spreiding van de plaatsing van statushouders binnen de gemeente. De heer van Maanen sprak daarbij zijn vrees uit voor de toekomst en zei daarbij zelfs nog "nu gaat het nog goed, maar...." Het is aan de Raad en het college om rekening te houden met de spreiding van statushouders in hun bouwplannen voor de komende jaren. De praktijk leert dat de meeste statushouders in eerste instantie in sociale woningbouw terechtkomen. Met Woonstede kan een gesprek over spreiding aangegaan worden. Dat de Gemeenteraad en het College haar sociale woningbouwopgave geconcentreerd vorm geeft en heeft gegeven speelt bij het vraagstuk van de spreiding van statushouders over het dorp een cruciale rol.
Vraag 3	Bewoners hebben ook te horen gekregen dat ze niet moesten klagen omdat ze in goedkope woningen wonen. Is dit het standpunt van het college?
Antwoord 3	Dit is niet het standpunt van het college. We kunnen ons niet voorstellen dat dit daadwerkelijk het antwoord is geweest.

Vraag 4	Vindt het college de omschreven situaties in de straat acceptabel?
Antwoord 4	Als college doen wij ons uiterste best om een goed en feitelijk beeld van de situatie te krijgen. Dat beeld omvat de gehele situatie inclusief de zorgen en meningen daarover van alle betrokkenen. Op basis van dat beeld wil het college maar al te graag een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de straat en de buurt. Het college is van mening dat alle partijen zich goed gehoord moeten voelen. Wij trekken het ons aan als dat onvoldoende is gebeurd en ondernemen daar ook actie op zoals u kan lezen. Tegelijkertijd wilt het college ook waarschuwen voor het risico van beeldvorming. Het oproepen en neerzetten van een bepaald beeld heeft invloed op de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Wij zijn ervan overtuigd dat er zeker plaatsen in ons dorp zijn waar we de leefbaarheid, veiligheid en ons sociale vangnet nog verder kunnen verbeteren. Tegelijkertijd zijn wij niet van mening dat Scherpenzeel op die plekken ten aan zien van die thema's door het ijs zakt. Wij willen daar de zorgen geenszins mee bagatelliseren maar wel oproepen om vanuit de gemeente met enige gevoel en nuance over veiligheids- en zorgissues in onze gemeente te spreken.
Vraag 5	Bewoners voelen zich niet serieus genomen door gemeente en politie, voelen zich niet gehoord. Kan het college uitleggen wat het eraan gaat doen om dat te veranderen?
Antwoord 5	Er wordt een gesprek ingepland met de burgemeester, OOV, sociaal domein en de bewoners.
Vraag 6	Is het college bereid een onafhankelijk onderzoek te laten doen naar het optreden door overheidsinstanties bij de situaties in de Prinses Irenelaan om te evalueren waar het mis is gegaan en hoe het functioneren verbeterd kan worden zodat de inwoners (juist in dit soort situaties) de hulp ontvangen die zij zo hard nodig hebben. A. Het lijkt ons goed dat in het onderzoek de hulp voor probleemgezinnen op andere plekken in het dorp ook wordt meegenomen omdat wij vermoeden dat het daar niet anders zal zijn dan hier. Is het college daartoe bereid?
Antwoord 6	Zonder dat zij de zorgen wilt bagatelliseren ziet het college onvoldoende aanleiding voor een dergelijk onafhankelijk onderzoek.
Vraag 7	Vanuit het Rijk wordt al lang bezuinigd op zorg en het sociaal domein in het bijzonder. In hoeverre zijn de situaties en gebrek aan optreden door overheidsinstanties een gevolg van het Rijksbeleid met de bezuinigingen en nog steeds toenemende decentralisaties (met te weinig middelen)?
Antwoord 7	Het is algemeen bekend dat de uitvoeringsorganisaties in het sociaal domein, met de jeugdhulp niet in de laatste plaats, onder druk staan. En dat de verwachtingen die er zijn t.a.v. deze organisaties niet matchen met wat er feitelijk geleverd kan worden. De opstelling van het college is dat wij daarin naar vermogen en met veel motivatie en gevoel voor verantwoordelijkheid onze (wettelijke) taak hierin uitvoeren. Dat momenteel knelpunten in de uitvoering daarvan worden ervaren is recent met u gedeeld. En wij hebben u aangekondigd dat wij op korte termijn daarover verbetervoorstellen aan de raad zullen

	voorleggen. Het is juist dat ook onze gemeente worstelt met de beschikbare budgetten voor preventie, zorg en handhaving. Tegelijkertijd zou het te ver voeren concrete situaties in verband te brengen met financiële tekorten. U gaat immers zelf over de verdeling van de schaarse middelen van onze gemeente en draagt daarmee dus mede verantwoordelijkheid voor de toewijzing van budgetten aan de diverse taakvelden van de gemeente.
Vraag 8	Het Rijk wil dat nog meer mensen met psychische problemen in buurten gaan wonen en het Rijk wil ook dat er steeds meer statushouders gehuisvest worden. Geldt dit ook voor Scherpenzeel? Wat is het standpunt van het college hierin?
Antwoord 8	Het rijksbeleid om meer zorg extramuraal te organiseren dateert al van langer geleden. We zien in de praktijk dat dit naast voordelen ook nadelen heeft. Zo kan het in incidentele situaties de druk op de leefbaarheid vergroten. Verder speelt er nu op landelijk niveau ook een discussie om de achterstand in toewijzing van woningen aan statushouders in te lopen. Het gaat dus niet zozeer om meer, als wel om dat te doen waar mensen wettelijk recht op hebben. De categoriale huisvestingsproblematiek treft vooral ook deze groep zwaar, waardoor onder andere de asielcentra ook overbelast raken. Ook Scherpenzeel heeft met deze landelijke ontwikkelingen te maken. En als college geven wij hierin zo goed mogelijk invulling aan de opdracht die wij als gemeenten krijgen vanuit het rijk. De norm daarbij ligt niet zozeer alleen bij wat wij wensen maar ook bij de mate waarin wij solidair wensen te zijn met hetgeen nodig is in de regio en in ons land.
Vraag 9	Hoe gaat het college zorgen voor de hulp die ook de volgende nieuwkomers nodig hebben? Of wordt de Prinses Irenelaan het Scherpenzeelse 'Veldhuizen'?
Antwoord 9	Wij voeren de Wet inburgering uit zoals die per 1 januari 2022 is ingegaan. Deze wettelijke taak omvat de benodigde begeleiding voor nieuwkomers om zich goed te kunnen vestigen en om te integreren in onze samenleving. Daarin werken wij nauw samen met het maatschappelijk middenveld waarin ook Vluchtelingenwerk en de lokale vrijwilligers een belangrijke rol spelen. Dit is nieuw beleid wat wij ook het komend jaar verder willen implementeren en verbeteren. Daarnaast zijn wij met onze uitvoeringspartners binnen het veiligheids- en zorg-domein iedere dag bezig om het beter te doen. Wij zijn ervan overtuigd dat dat leidt tot een nog leefbaarder gemeente waarin inwoners minder zorgen hebben over hun veiligheid, ongebruikelijk gedrag en culturele verschillen. Veel van uw vragen zijn terug te voeren op de concentratie van sociale woningbouw op 1 locatie. Wij wijzen jullie erop dat de concentratie of spreiding een direct gevolg is van besluitvorming in uw raad.
Vraag 10	Adequate hulp en begeleiding is de oplossing, spreiding is alleen verplaatsen van het probleem. Kan het college uitleggen hoe zij voor adequate hulp en begeleiding gaat zorgen? Kan het college dat

	waarmaken?
Antwoord 10	Het spreiden van nieuwkomers over ons dorp is een belangrijk aspect van het bevorderen van integratie en verbinding. Recent onderzoek heeft ook aangetoond dat begrip en draagvlak voor nieuwkomers hoger is bij mensen die in de nabijheid van nieuwkomers wonen dan van mensen waarvoor dat niet geldt. Voor de wat betreft het 2e deel van deze vraag verwijzen wij naar het antwoord bij vraag 7.